

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego terenów rolnych położonych w rejonie
ul. Mickiewicza w Koniecpolu**

Opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

Rafał Odachowski

WROCŁAW 24.12.2024

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
1.1.	Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2.	Opis metod pracy	4
1.3.	Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP.....	4
1.4.	Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP	5
2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.....	6
2.1.	Charakterystyka środowiska	6
2.2.	Stan środowiska i występujące zagrożenia	13
2.2.	Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	19
3.	Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi .	20
4.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko.....	22
4.1.	Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	22
4.2.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	24
4.3.	Oddziaływanie na formy ochrony przyrody	25
4.4.	Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko.....	25
5.	Metody analizy realizacji postanowień projektu planu	26
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	27
7.	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP	27
8.	Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	27
9.	Streszczenie.....	30
10.	Spis literatury	31

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 wspomnianej ustawy, stanowi załącznik do prognozy.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w skrócie MPZP).

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem MPZP, który został zainicjowany uchwałą Nr LXIV/562/2023 Rady Miejskiej w Koniecpolu z dnia 25 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych położonych w rejonie ul. Mickiewicza w Koniecpolu.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów oraz uwarunkowań przyrodniczych. Prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

1.2. Opis metod pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń planu.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

- Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi.
- Wpływ na środowisko skutków realizacji opisywanego dokumentu różnicuje się w zależności od:
 - charakteru zmian: pozytywne (+), negatywne (-), bez znaczenia (0) – oddziaływanie neutralne;
 - bezpośredniości oddziaływania: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (SK);
 - okresu trwania oddziaływania: długoterminowe (D), średnioterminowe (Ś), krótkoterminowe (K);
 - częstotliwości oddziaływania: stałe (S), chwilowe (CH).

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

Celem planu miejscowego jest wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach rolnych, gdzie występują najcenniejsze dla rolnictwa grunty orne, użytki rolne zdrenowane, a także gleby pochodzenia organicznego. Plan miejscowy stanowić będzie narzędzie tworzące ochronę przed niekontrolowanym zainwestowaniem realizowanym na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W planie miejscowym stwarza się odpowiednie warunki dla rozwoju zdefiniowanych funkcji, odpowiedniego wyposażenia terenu w systemy infrastruktury technicznej. Ustala się również podstawowe wymogi dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

Podstawowym dokumentem, do którego nawiązuje plan miejscowy, jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koniecpol. Zgodnie z przyjętym dokumentem, rozpatrywany obszar znajduje się w obrębie obszaru rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dopuszczeniem rozproszonej zabudowy.

1.4. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP

Zgodnie z art. 52 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Obszar objęty opracowaniem obejmuje tereny, na których nie sporządzano dotąd miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Brak jest zatem prognozy oddziaływania na środowisko odnoszących się do badanego terenu.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Charakterystyka środowiska

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar objęty projektem planu położony jest w zachodniej części Koniecpola, w rejonie ulicy Mickiewicza oraz linii kolejowej nr 61 Kielce Główne – Fosowskie. Jego powierzchnia wynosi ok. 26 ha. Mieści się na północny-zachód od miejscowości Koniecpol.

Gmina miejsko-wiejska Koniecpol położona jest w północnej części województwa śląskiego, na wschodniej granicy powiatu częstochowskiego, nad rzeką Pilicą.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego, teren opracowania położony jest w obrębie mezoregionu Niecka Włoszczowska, który wchodzi w skład makroregionu Wyżyna Przedborska należącego do podprowincji Wyżyna Małopolska.

Zagospodarowanie

Teren planu tworzą tereny rolne użytkowane przede wszystkim jako grunty orne. Ponadto występują tu obszary zadrzewione powstałe spontanicznie w wyniku zaprzestania rolniczego zagospodarowania. Przez tereny rolne przebiegają drogi polne oraz krótkie odcinki rowów melioracyjnych.

W otoczeniu obszaru znajdują się zabudowania miasta Koniecpol skupione w rejonie ul. Mickiewicza oraz tereny rolne.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Obszar gminy Koniecpol leży w północnej części Niecki Nidziańskiej. Obszar budują utwory górnej kredy i reprezentowane są przez opoki, margle i wapienie dolnego mastrychu silnie spękane i szczelinowate. Margle i wapienie kredowe tworzą wychodnie na północ od Koniecpola Starego i Luborczy, na zachód od Radoszewnicy w okolicach Okołowic oraz na terenie miasta Koniecpol na wschód od doliny Pilicy. W górnej strefie margle występują w postaci zwietrzliny, niżej są to spękane bloki.

Utwory czwartorzędowe pokrywają niemal cały obszar gminy. Ich miąższość jest zmienna i waha się od kilkudziesięciu centymetrów na wierzchołku kredowej do kilkunastu metrów w dolinie Pilicy. Plejstocen reprezentują piaski i żwiry rzeczne tworzące wyższe terasy rzeki Pilicy, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz sporadycznie występujące płyty gliny zwałowej.

Pod względem geomorfologicznym obszar planu tworzy równinę sandrową. Równiny takie zajmują największe powierzchnie stanowiące kilka poziomów usypanych głównie w okresie arealnego rozpadu lądolodu środkowopolskiego. Zaznacza się ich generalne nachylenie w kierunku południowo-wschodnim. Przypowierzchniową warstwę litologiczną tworzą piaski i żwiry wodnolodowcowe zlodowacenia Odry.

Zarówno ukształtowanie powierzchni, jak i budowa geologiczna nie powinny sprawiać istotnych przeszkód dla zabudowy. Na badanym obszarze nie stwierdza się terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Na terenie planu nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

Wody powierzchniowe

Obszar gminy Koniecpol leży w zlewni rzeki Pilicy będącej lewobrzeżnym dopływem Wisły. Od miejscowości Szczekocin do Koniecpola Pilica płynie w kierunku północno-zachodnim, następnie skręca na północny-wschód. Pilica wraz z dopływami odwadnia obszar gminy. Większe dopływy Pilicy to lewobrzeżna Białka, która zbiera wody z okolic Lelowa i uchodzi pod Koniecpolem oraz prawobrzeżna Zwleczka wypływająca pod Seceminem i uchodząca do Pilicy poza teren gminy. Ponadto obszar gminy odwadnia wiele małych cieków wpadających bezpośrednio do Pilicy.

Obszar planu pozbawiony jest wód powierzchniowych. System hydrograficzny terenów rolnych wzbogacony jest o sieć rowów melioracyjnych.

Obszar od południa przylega do doliny cieku Kalenica, który jest dopływem Pilicy.

Zgodnie z informacjami zawartymi na mapach zagrożenia powodziowego (mapy opublikowane na hydroportalu <http://mapy.isok.gov.pl/>), teren opracowania nie jest zagrożony powodzią.

Jednolite części wód powierzchniowych

Omawiany obszar położony jest w zasięgu jednej rzecznej jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (w skrócie JCWP). Ich charakterystykę zawiera Tabela 1.

Tab. 1. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie planu.

Nazwa i kod	Kalenica RW2000062541729 region Środkowej Wisły, obszar dorzecza Wisły
Status	naturalna część wód
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
Stan chemiczny	brak danych
Stan ogólny	zły stan wód
Cel środowiskowy	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu	zagrożona
Przeznaczenie do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE
Przeznaczenie do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	obszar Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy
Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	NIE

Źródło: <https://apgw.gov.pl/> Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są narzędziem polityki wodnej w Polsce, a ich opracowanie wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Stanowią podstawę podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, według rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Wody powierzchniowe w gminie są w przeważającej części w złym i umiarkowanym stanie/potencjale ekologicznym. Jest to związane głównie z obciążeniem wód ładunkiem substancji zawartych w ściekach komunalnych i spływach z pól uprawnych. Dane statystyczne wskazują, że sukcesywnie zwiększa się odsetek ludności korzystającej ze zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków. O stanie wód powierzchniowych decydują nie tylko wskaźniki fizykochemiczne, ale i biologiczne czy hydromorfologiczne, co oznacza, że przywrócenie czystości wodom powierzchniowym nie spowoduje automatycznie dobrego stanu wód. Przywracanie właściwych dla danej części wód elementów biologicznych jest procesem długotrwałym. Można przypuszczać, że stan wód powierzchniowych będzie ulegał stopniowej poprawie, przynajmniej w zakresie wskaźników fizykochemicznych, w dłuższej perspektywie poprawie będą również ulegały elementy biologiczne w wodach.

Wody podziemne

Na obszarze gminy występują dwa piętra wodonośne wód podziemnych: kredowe i czwartorzędowe. Głównym użytkowym poziomem wodonośnym są margle prowadzące wody typu szczelinowego. Przeciętna miąższość warstwy wodonośnej wynosi 100-140 m. Piętro wodonośne czwartorzędowe pozostaje w ścisłym związku z ukształtowaniem powierzchni oraz z istniejącym systemem cieków powierzchniowych.

Utwory czwartorzędowe pokrywają prawie cały obszar gminy. Są one pochodzenia lodowcowego, wodnolodowcowego rzeczno, zwietrzelinowego i eolicznego. Są to żwiry i piaski rzeczne, gliny zwałowe, ily i mułki. W dolinie Pilicy, gdzie utworami wodonośnymi są

żwiru i piaski rzeczne, zwierciadło wody gruntowej związane jest z lustrem wody w rzece i kształtuje się na poziomie 1 m p.p.t.

Na wysoczyźnie zwierciadło wód gruntowych kształtuje się na różnym poziomie w zależności od miąższości utworów przepuszczalnych i podścielających je utworów nieprzepuszczalnych. Wody z utworów czwartorzędowych są eksploatowane w studniach kopanych. Natomiast wody poziomu górnokredowego są eksploatowane w studniach wierconych.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP)

Gmina Koniecpol położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 408 o nazwie Niecka Miechowska (NW). Całkowita powierzchnia zbiornika wynosi 3194 km². Zasoby dyspozycyjne oszacowano na 466 tys. m³/d. Jest to zbiornik szczelinowo-porowy, a jego wiek utworów wodonośnych to górna kreda.

Gmina położona jest w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) oznaczonego nr 408, czyli Niecka Miechowska (część NW). Część w granicach województwa śląskiego to powierzchnia ok. 336 km², posiada zasoby dyspozycyjne ok. 1 750 m³/h.

Wydzielony w górnokredowych marglistych i wapienno-marglistych utworach szczelinowoporowych. Utwory węglanowe kredy, znajdujące się na tym obszarze cechują się wodonośnością na dobrym poziomie, a wydajność studzien sięga do 100 m³/h. Są słabo izolowane od powierzchni, dlatego wyznaczono obszar OWO, czyli obszar wysokiej ochrony.

Szczególne znaczenie GZWP wynika przede wszystkim z ich obecnego oraz perspektywicznego zaopatrzenia w wodę w stanie surowym lub po jej ewentualnym prostym uzdatnieniu przy pomocy stosowanych obecnie i uzasadnionych ekonomicznie technologii. Stąd ważna jest jakość zasobów wodnych i przeciwdziałanie zagrożeniom. Wody podziemne narażone są przede wszystkim na zagrożenia związane z działalnością człowieka, a największy wpływ na ich zanieczyszczenie mają ścieki komunalne i przemysłowe oraz składowiska odpadów komunalnych. W obrębie analizowanego obszaru na którym znajdują się GZWP dominują obszary rolnicze, w związku z tym zagrożenie dla wód podziemnych wynika również ze stosowania środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych.

Jednolite części wód podziemnych

Omawiany obszar położony jest w granicach jednolitych części wód podziemnych: Nr 84 o kodzie PLGW200084, która położona jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły. Stan chemiczny jest dobry, stan ilościowy dobry, natomiast stan ogólny jest dobry. Wody są niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych tj. utrzymanie dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego.

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne, dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem, a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Klimat lokalny

Według podziału Romera obszar gminy leży w strefie Wyżyn Środkowopolskich, w makroregionie ekoklimatycznym Wyżyny Małopolskiej. Klimat kształtuje się pod dominującym wpływem wyżyn oraz pod słabym modyfikującym wpływem gór i klimatu atlantyckiego. Obszar ten znajduje się w sąsiedztwie makroregionu podgórskiego – Jury Krakowsko-Częstochowskiej oraz makroregionu gór niskich – Gór Świętokrzyskich, które wywierają wpływ na kształtowanie klimatu na terenie gminy. Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne wg Gumińskiego gmina leży w zasięgu dzielnicy Częstochowsko-Kieleckiej. Dzielnicę ta charakteryzuje się następującymi cechami:

- średnia temperatura miesięczna waha się od -3°C w styczniu do $18,5^{\circ}\text{C}$ w lipcu,
- średnia roczna temperatura wynosi $7,5^{\circ}\text{C}$,

- pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się w pierwszym tygodniu października, a ostatnie wiosenne na początku maja • dni z przymrozkami jest 112-130, dni mroźnych 20-40,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 50-70 dni,
- opad śnieżny 50-60 dni,
- roczna suma opadów wynosi 600-650 mm,
- okres wegetacyjny trwa 210-220 dni,
- odpady gradowe są dość częste we wschodniej części gminy,
- dominują wiatry zachodnie: w cieplej porze roku – wiatry północno-zachodnie, w chłodnej – wiatry południowo-zachodnie.

Teren planu cechuje się poprawnymi warunkami przewietrzania, dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi.

Gleby

Na obszarze gminy Koniecpol przeważają gleby mineralne. Ze względu na charakter skały macierzystej oraz warunki wodne ukształtowały się gleby bielcowe, brunatne, mady, czarne ziemie i rędziny. W dolinach rzecznych występują organiczne gleby hydrogeniczne i sporadycznie gleby glejowe.

Na obszarze planu gleby wykorzystywane są przede wszystkim pod uprawy polowe. Część użytków nie jest wykorzystywana rolniczo i porasta roślinnością spontaniczną. Pod względem geodezyjnych wyszczególnia się gleby dobrych klas: RIVa, RIVb, PsIV. Znajdują się tu także gleb niskich klas RV, RVI, PsV, łVI. Takie gleby, mało przydatne dla rolnictwa, nadają się pod zalesienie.

Świat przyrody

Roślinność obszarze planu jest stosunkowo mało zróżnicowana. Przeważają tu grunty rolne urozmaicone niewielkimi powierzchniami zadrzewień.

Obszary pól uprawnych tworzą ekosystem zwany agrocenozą. Należy do ekosystemów przekształconych antropogenicznie, który cechuje się ujednoceniem gatunkowym i wiekowym roślinności co sprawia, że są mniej odporne na degradację w porównaniu z ekosystemami naturalnymi.

Zieleń wysoka reprezentowana przez kępy zadrzewień odgrywa dużą rolę w systemie ekologicznym terenów rolnych. Tworzą one enklawy będące miejscem bytowania dziko żyjących zwierząt.

Obszar planu znajduje się poza zasięgiem przestrzennych form ochrony przyrody. Zgodnie z dostępnymi materiałami poruszającymi problematykę ochrony przyrody na terenie gminy Koniecpol, na omawianym terenie nie identyfikuje się stanowisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów, a także cennych siedlisk przyrodniczych.

Teren opracowania nie pełni istotnej roli w systemie przyrodniczym gminy. Położony jest poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I” (Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A., Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015).

Nie przebiegają tędy również korytarze o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

Sąsiadująca z obszarem od południa rzeka Kalenica stanowi lokalny ciąg ekologiczny umożliwiający migrację gatunkową na niedalekie odległości.

2.2. Stan środowiska i występujące zagrożenia

Informacje o problemach środowiska istotnych z punktu widzenia projektu MPZP

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

- emisje zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł punktowych (użytkowanie instalacji grzewczych o niskiej sprawności opartych o paliwa stałe) i transportu samochodowego napływające z terenów przyległych,
- zanieczyszczenie wód wynikające z nadmiernego zużycia środków chemicznych w rolnictwie.

Powietrze atmosferyczne

Presje

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych i transporcie. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Jako główne przyczyny przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie pyłu i benzo(a)pirenu w rejonach koncentracji zabudowy mieszkalnej, wskazywane są emisje ze źródeł komunalnych oraz transport drogowy

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas: spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin pyłu z powierzchni dróg (tzw. emisja wtórna). Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią) oraz znacznego natężenia ruchu samochodowego.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Podstawowymi krajowymi aktami prawnymi, określającymi obowiązki, zasady i kryteria w zakresie prowadzenia oceny jakości powietrza w Polsce są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu,
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonuje się dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku

węgla, benzenu, ozonu, pyłu zawieszonego PM10 i pyłu PM 2,5, metali ciężkich: ołowiu, arsenu, niklu, kadmu oraz benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Ze względu na ochronę roślin ocenie podlegają 3 substancje: dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon. Dla każdego z wymienionych zanieczyszczeń określone są stężenia w powietrzu, które nie powinny być przekraczane (poziom dopuszczalny, docelowy, poziom celu długoterminowego).

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został określony w załączniku do ustawy Prawo ochrony środowiska.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny oraz docelowe), D1 (jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Ocena jakości powietrza na terenie gminy

Według podziału terytorium kraju na strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, obszar Gminy Dąbrowa Zielona znajduje się w strefie śląskiej. Wyniki oceny jakości powietrza za rok 2023 przedstawiono w Tabeli 2 i 3.

Tab. 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	O ₃	CO	C ₆ H ₆	NO ₂	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa śląska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Tab.3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń		
	SO ₂	O ₃	NO _x
strefa śląska	A	A	A

Zaliczenie strefy do klasy **A** dla danego zanieczyszczenia oznacza, że poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Zaliczenie strefy do klasy **C** dla danego zanieczyszczenia oznacza jej zakwalifikowanie do programu ochrony powietrza (POP), natomiast zaliczenie do klasy C1 oznacza konieczność poprawy jakości powietrza na obszarach, w których wystąpiły przekroczenia.

Obszar planu pozostaje w rolniczym wykorzystaniu. Znajduje się poza większymi ośrodkami miejskimi lub terenami przemysłowymi, które generują nadmierne zanieczyszczenie powietrza. Nie występują tu emitory zanieczyszczeń. Ponadto teren jest bardzo dobrze przewietrzany ze względu na obecność powierzchni otwartych.

Jakość wód podziemnych

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych).

Obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych nr 84. Badania jakości wykonywane były w roku 2019 w ramach monitoringu diagnostycznego (badania PIG w Warszawie). Wody uzyskały III klasę (obowiązuje skala pięciostopniowa: klasa I – wody bardzo dobrej jakości, klasa II – wody dobrej jakości, klasa III – wody zadowalającej jakości, klasa IV – wody niezadowalającej jakości, klasa V – wody złej jakości).

Jakość gleb

Badaniem odczynu gleby, potrzeb jej wapnowania i zawartości w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach, która w latach 2017-2019 na zlecenie Starostwa Powiatowego przeprowadziła badania gleb na powierzchni 2200,75 ha gruntów ornych, 150,02 ha użytków zielonych oraz 2350,77 ha użytków rolnych, skąd zostało pobranych 2910 próbek w tym z Gminy Koniecpol.

W przebadanych próbkach większość gleb charakteryzowała się bardzo niską zawartością fosforu i potasu oraz bardzo niską zawartością magnezu. Odczyn gleb ma bezpośredni wpływ na wzrost, rozwój i plonowanie roślin. Warunkiem prawidłowego rozwoju roślin jest zapewnienie optymalnego lub tolerowanego przez nie zakresu odczynu. Optymalny zakres odczynu dla większości roślin mieści się w przedziale pH od 5,5 do 6,5, a dla roślin wrażliwych na zakwaszenie w zakresie pH 6,5-7,0 (czyli od kwaśnego przez lekko kwaśny do obojętnego). Zabiegiem niezbędnym do zrównoważenia zakwaszenia gleb wywołanego

stosowaniem nawozów jest wapnowanie. Wapnowanie ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne gleby. Wpływa na tworzenie żyzności gleby, czynnika umożliwiającego uzyskiwanie wysokich plonów i efektywnego nawożenia NPK. Aby wapnowanie spełniało pożądany efekt, musi być zastosowane w dawkach gwarantujących uzyskanie optymalnego odczynu dla uprawianych w zmianowaniu gatunków roślin. Fosfor jest niezbędnym pierwiastkiem dla rozwoju roślin. Jego optymalna zawartość w glebie wpływa dodatkowo na pobieranie przez rośliny innych składników pokarmowych, głównie azotu. Potas w roślinie jest regulatorem wielu procesów. Składnik ten ma wpływ na właściwą gospodarkę wodną i węglowodanową, na fotosyntezę, oddychanie, gospodarkę azotem, żelazem i manganem oraz aktywuje układy enzymatyczne. Nawożenie gleb potasem winno uwzględniać wymagania pokarmowe roślin, gdyż właściwe zaopatrzenie roślin w potas zwiększa ich reakcję na nawożenie azotem. Magnez jest ważnym pierwiastkiem dla procesów życiowych rośliny. Jego istotna funkcja wynika głównie z tego, że jest składnikiem chlorofilu. Niedobór magnezu podczas wzrostu roślin powoduje spadek jakości i obniżenie plonów.

Klimat akustyczny

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 4). Na terenie planu nie wyszczególnia się terenów chronionych przed hałasem.

Na klimat akustyczny wpływają przejazdy samochodowe odbywające się oddaloną o około 150 metrów na północ ulicą Mickiewicza. Droga ta przenoszą stosunkowo niewielki ruch, dlatego nie oddziałują w sposób istotny na otoczenie.

Ponadto emitorem hałasu jest linia kolejowa nr 61 Kielce Głównie – Fosowskie.

Tab. 4 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na terenie planu i w jego otoczeniu nie znajdują się emitory hałasu przemysłowego lub lotniczego.

Uwarunkowania ekofizjograficzne

Obszar planu jest użytkowany rolniczo, znajdują się tu również niewielkiej powierzchni tereny roślinności wysokiej. Ze względu na udział gleb wysokich klas bonitacyjnych, obszar predestynowany jest do pełnienia funkcji rolnej.

Walory przyrodnicze omawianego obszaru podnoszą zgrupowania zieleni w postaci zadrzewień śródpolnych. Miejsca takie powinno się zachować i utrzymać w funkcji przyrodniczej, przy czym użytki o dużej przydatności dla rolnictwa mogą zostać przywrócone do produkcji rolnej.

Ewentualna zabudowa terenu może mieć miejsce na jego obrzeżach, na działkach przyległych do układu drogowego. Nie należy wprowadzać funkcji przemysłowych lub usługowych powodujących uciążliwości dla otoczenia.

Przyszłe zagospodarowanie nie powinno stanowić źródła uciążliwości dla środowiska i powinno być realizowane przy uwzględnieniu następujących ograniczeń i uwarunkowań:

- nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć powodujących degradację środowiska lub mogących pogorszyć jego jakość;
- należy zachować gleby wysokich klas bonitacyjnych w rolniczym użytkowaniu,
- gleby najniższych klas należy poddać zalesieniu;
- należy zachować istniejące formacje zieleni jako miejsca potencjalnego występowania dzikich zwierząt oraz jako elementy wzbogacające krajobraz rolniczy;
- nie zaleca się wprowadzania nowych działalności i obiektów uciążliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, w szczególności generujących hałas;
- ścieki należy odprowadzać do sieci kanalizacyjnej;
- dla ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed substancjami szkodliwymi pochodzącymi z zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenach utwardzonych, wody te powinny być podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika;
- popiera się wszelkie formy zieleni towarzyszącej przyszłemu zagospodarowaniu;
- należy określić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej i zagospodarować ją zielenią;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych i wykorzystanie ich do nawadniania terenów zieleni oraz zasilania poziomu wód gruntowych.

2.2. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

Brak realizacji ustaleń MPZP spowoduje utrzymanie istniejącego stanu środowiska. W chwili obecnej nie podlega ono większym przekształceniom. Obszary prawdopodobnie w dalszym ciągu użytkowane będą w dotychczasowy sposób. Zachowanie funkcji rolnej spowoduje utrzymanie jakości środowiska w dotychczasowym stanie. Zachowanie pokrywy glebowej i powierzchni biologicznie czynnej które są miejscem wzrostu roślin i występowania zwierząt, należy ocenić pozytywnie.

Zwraca się uwagę, że brak planu miejscowego może powodować wprowadzenie zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Może to skutkować chaotycznym, niekontrolowanym zagospodarowaniem obszarów wiejskich lub wprowadzeniu niepożądanych na tych terenach funkcji.

3. Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Analizę rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały dokonuje się pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

W projekcie planu utrzymuje się dotychczasowe zagospodarowanie terenów rolnych .

Na omawianym terenie obowiązuje zakaz zabudowy, co skutecznie ogranicza presję urbanistyczną na tereny rolne i zadrzewienia. Zachowanie tej przestrzeni jest ważne dla utrzymania produkcji rolnej.

W związku z tym, że przedmiotowy obszar usytuowany jest na terenach nieurbanizowanych, nie jest wyposażony w sieci infrastruktury technicznej. Dopuszczone przeznaczenia nie będą wymagały zapewnienia możliwości zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków sanitarnych i deszczowych, a także zasilania w energię elektryczną i gaz. Istniejący system dostawy wody i odbioru ścieków jest wystarczający, nie musi też uwzględniać potrzeb odpowiedniej ilości i jakości wody do celów zaopatrzenia ludności, ponieważ nie przewiduje możliwości lokalizacji budynków. Projekt planu dopuszcza rozwój wszystkich sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci telekomunikacyjnych i szerokopasmowych.

W projekcie planu wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Takie zapisy mają na celu utrzymanie poprawnego stanu środowiska.

Nie przewiduje się powstania budynków lub obiektów wymagających dostarczenia energii, powodujących pojawienie się obciążenia w środowisku z zakresu emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza i innych.

Dla zabezpieczenia zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wprowadzono zakaz prowadzenia działalności powodującej zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności, zakaz wprowadzania do gruntu i wód powierzchniowych ścieków bez ich oczyszczenia. Wiąże się to również z wymogiem zabezpieczenia przed przenikaniem zanieczyszczeń do gruntu, w tym nakaz uszczelnienia nawierzchni narażonych na zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi.

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych ustala się ich retencjonowanie i zagospodarowanie na terenie własnym. Wody będą przede wszystkim odprowadzane powierzchniowo. Dopuszcza się również odprowadzanie do sieci kanalizacji deszczowej, a także do rowów lub cieków.

W odniesieniu do gospodarowania odpadami zastosowanie mają zasady określone w przepisach odrębnych i aktach prawnych obowiązujących na terenie gminy. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie stoi w sprzeczności ani nie tworzy przeszkód dla realizacji przepisów regulujących gospodarowanie odpadami.

Projekt planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Za zgodne z uwarunkowaniami uznaje się pozostawienie w użytkowaniu rolniczym terenów rolnych, w szczególności gleb wysokich klas bonitacyjnych. Uwzględniono również możliwość zachowania i zabezpieczenia przed zainwestowaniem obszary zadrzewione. Korzystnym rozwiązaniem będzie również zalesienie gruntów mało przydatnych dla rolnictwa.

Ocenia się, że przyjęte w projekcie planu miejscowego rozwiązania są zgodne z podstawowymi założeniami polityki przestrzennej i społeczno-gospodarczej gminy.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

W niniejszym rozdziale dokonano analizy wpływu realizacji planu miejscowego na zasoby naturalne rozumiane jako poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego. Według definicji zamieszczonej w Encyklopedii PWN (encyklopedia.pwn.pl), zasoby naturalne to „twory organiczne (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieorganiczne (atmosfera, wody, minerały), wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji”.

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Przyjęte w projekcie planu miejscowego zagospodarowanie nie spowoduje negatywnych przekształceń w świecie przyrody. Pozostawienie terenów w dotychczasowym użytkowaniu nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska przyrodniczego. Zachowuje się tereny rolne i zieleni, chroniąc je przed zabudową i nadmierną antropopresją. Uznaje się, że poziom zróżnicowania biologicznego na tych terenach nie ulegnie zmianie. Zachowanie przestrzeni rolniczej, a także zadrzewień zapewnia możliwość bytowania i swobodnego przemieszczania się zwierząt. Pozytywnie ocenia się możliwość wzmocnienia lokalnego systemu zieleni poprzez zalesienia.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Na terenie planu zachowuje się przestrzeń rolniczą w dotychczasowym zagospodarowaniu. Dopuszcza się przeznaczenie pod zielen część gleb. Nie przewiduje się wystąpienia zmian w rzeźbie terenu i niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Za szkodliwe emisje zanieczyszczeń atmosferycznych w dalszym ciągu odpowiadać będą emisje pochodzące z transportu samochodowego oraz kotłowni indywidualnych stosowanych

do celów grzewczych zlokalizowanych na terenach przyległych. Wobec zachowania obecnego zagospodarowania terenów, nie przewiduje się zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Zagospodarowanie terenu planu nie będzie wpływać na klimat lokalny.

Uznaje się, że nie będzie występował negatywny wpływ na klimat powodowany emisją gazów cieplarnianych. Nie przewiduje się również zwiększenia ryzyka wystąpienia zjawisk ekstremalnych, takich jak powódź i susza. Nie przewiduje się szczególnego nasilenia emisji zanieczyszczeń atmosferycznych. Nie nastąpi utrata siedlisk zapewniających sekwestrację CO₂. Zachowuje się lasy oraz inne tereny zieleni wysokiej, które pełnią taką funkcję.

W zakresie rozwiązań zapewniających przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatycznym projekt planu zabezpiecza tereny zieleni wysokiej dopuszczając jednocześnie zwiększenie ich powierzchni.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Prognozuje się, że klimat akustyczny panujący na terenie planu nie ulegnie zmianie. W dalszym ciągu kształtowany będzie przez ruch odbywający się drogami przebiegającymi w otoczeniu oraz linią kolejową. Nie przewiduje się pojawienia się nowych emitorów hałasu.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu na stan i jakość wód podziemnych oraz wody powierzchniowe przepływając w otoczeniu. Nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć mogących wpłynąć na wody.

Dla zabezpieczenia zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wprowadzono zakaz prowadzenia działalności powodującej zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności, zakaz wprowadzania do gruntu i wód powierzchniowych ścieków bez ich oczyszczenia. Wiąże się to również z wymogiem zabezpieczenia przed przenikaniem zanieczyszczeń do gruntu, w tym nakaz uszczelnienia nawierzchni narażonych na zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi.

Ocenia się, że przyjęte w projekcie planu rozwiązania nie powinny tworzyć przeszkody dla osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla jednolitych części wód

powierzchniowych i podziemnych. Na terenie opracowania nie przewiduje się możliwości realizacji funkcji mogących w sposób szczególnie negatywny wpłynąć na jakość wód, np. składowisk odpadów. Nie sytuuje się również ferm hodowlanych, zakładów przemysłowych i innych przedsięwzięć o dużej szkodliwości dla wód. Nie narusza się przebiegu wód powierzchniowych.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje negatywnych przekształceń krajobrazu. Zachowuje się istniejące tereny zieleni oraz tereny rolne.

W zakresie ochrony dóbr kultury wprowadza się ochronę konserwatorską zabytków archeologicznych. Nie nastąpi zatem negatywne oddziaływanie na zabytki lub dobra materialne.

Oddziaływanie na ludzi

Projektowane zagospodarowanie terenu będzie miało neutralny wpływ na jakość życia mieszkańców zamieszkujących zarówno obszar planu, jak i tereny przyległe. Przyjęte w projekcie planu miejscowego rozwiązania w zakresie ochrony środowiska stanowią zabezpieczenie przed pojawieniem się źródeł niekorzystnych oddziaływań na zdrowie ludzi.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Na badanych terenach oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie w chwili obecnej nie prowadzone są ani nie są planowane przedsięwzięcia mogące stanowić źródło negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym. Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych o negatywnym charakterze. Na terenie planu nie dopuszcza się inwestycji mogących stanowić zagrożenie dla środowiska omawianego obszaru i terenów przyległych.

4.2. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć,

ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.3. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Na terenie planu nie występują obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Uznaje się, że skala i rodzaj oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu nie zagraża jakości środowiska występujących na terenie gminy obszarów chronionych. Planowane zagospodarowanie, ze względu na oddalenie od granic form chronionych i brak z nimi bezpośrednich powiązań przyrodniczych, nie będzie miało znaczącego negatywnego wpływu na warunki występowania siedlisk i gatunków zwierząt.

4.4. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko

Opisane w tekście potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, zgodnie z założeniami przyjętymi w rozdziale 1.2, przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Tab. 5. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska - tereny zieleni.

świat przyrody i bioróżnorodność	B, P, D, S +
gleby i powierzchnia terenu	B, P, D, S +
powietrze atmosferyczne	B, P, D, S +
klimat lokalny	B, P, D, S +
klimat akustyczny	N
wody	B, P, D, S +
krajobraz, zabytki, dobra materialne	B, P, D, S +
ludzie	B, P, D, S +

Zróżnicowanie wpływu na środowisko w zależności od:

- charakteru zmian: pozytywne (+), negatywne (-), bez znaczenia – oddziaływanie neutralne (N);
- bezpośredniości oddziaływania: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (SK);
- okresu trwania oddziaływania: długoterminowe (D), średnioterminowe (Ś), krótkoterminowe (K);
- częstotliwości oddziaływania: stałe (S), chwilowe (CH).

Tab. 6. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska - tereny rolne.

świat przyrody i bioróżnorodność	B, P, D, S +
gleby i powierzchnia terenu	B, P, D, S +
powietrze atmosferyczne	B, P, D, S +
klimat lokalny	B, P, D, S +
klimat akustyczny	N
wody	B, P, D, S +
krajobraz, zabytki, dobra materialne	B, P, D, S +
ludzie	B, P, D, S +

Zróżnicowanie wpływu na środowisko w zależności od:

- charakteru zmian: pozytywne (+), negatywne (-), bez znaczenia – oddziaływanie neutralne (N);
- bezpośrednio oddziaływania: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (SK);
- okresu trwania oddziaływania: długoterminowe (D), średnioterminowe (Ś), krótkoterminowe (K);
- częstotliwości oddziaływania: stałe (S), chwilowe (CH).

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu i zasad jego zagospodarowania, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego. Oprócz tego prowadzony będzie państwowy monitoring środowiska prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska. W przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji MPZP i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń MPZP powinny być wykonywane okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji MPZP, realizowane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Proponuje się wykonywanie przeglądów co cztery lata.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu miejscowego należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska,
- ograniczenie zasięgu uciążliwości do granic działki inwestora,
- zachowanie terenów rolnych w należyтым stanie,
- wyposażenie terenów zabudowanych w zieleń.

Uznaje się, że przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP

Nie rozpatruje się rozwiązań alternatywnych do zaprezentowanych w projekcie planu miejscowego. Realizacja planu spowoduje zachowanie środowiska w dotychczasowym stanie i z tego względu nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Z punktu widzenia funkcjonowania środowiska jest to rozwiązanie korzystne.

8. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawnym, który stanowić może narzędzie do realizacji celów ochrony środowiska zawartych w odrębnych dokumentach.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997r,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,

Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

- Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
 - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
 - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
 - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
 - Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będącej podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumenty na szczeblu krajowym

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy

unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

9. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych położonych w rejonie ul. Mickiewicza w Koniecpolu. Obszar objęty projektem planu położony jest w zachodniej części Koniecpola, w rejonie ulicy Mickiewicza oraz linii kolejowej nr 61 Kielce Główne – Fosowskie. Jego powierzchnia wynosi ok. 26 ha. Mieści się na północny-zachód od miejscowości Koniecpol (gmina Koniecpol, powiat częstochowski, województwo śląskie).

Celem planu miejscowego jest wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach rolnych, gdzie występują najcenniejsze dla rolnictwa grunty orne, użytki rolne zdrenowane, a także gleby pochodzenia organicznego. Plan miejscowy stanowić będzie narzędzie tworzące ochronę przed niekontrolowanym zainwestowaniem realizowanym na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Projekt planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Za zgodne z uwarunkowaniami uznaje się pozostawienie w użytkowaniu rolniczym terenów rolnych, w szczególności gleb wysokich klas bonitacyjnych. Uwzględniono również możliwość zachowania i zabezpieczenia przed zainwestowaniem obszary zadrzewione.

Ocenia się, że przyjęte w projekcie planu miejscowego rozwiązania są zgodne z podstawowymi założeniami polityki przestrzennej i społeczno-gospodarczej gminy.

Rozwiązania w zakresie ochrony środowiska uznaje się za skuteczne i zgodne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. Efektywne i pełne wdrożenie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinno stanowić wystarczające zabezpieczenie przed potencjalnymi negatywnymi, przyszłymi zmianami w środowisku.

10. Spis literatury

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Koniecpol.
2. Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Koniecpol na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030.
3. Mapa sozologiczna wraz z komentarzem arkusz M-34-40-C Koniecpol skala 1:50000, D. Absalon, A. T. Jankowski, M. Leśniok, S. Wika, Główny Urząd Geodezji i Kartografii.
4. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski z objaśnieniami, skala 1:50000 arkusz Koniecpol (847), S. Kurkowski, Warszawa 2015.
5. Mapa geośrodowiskowa Polski 1:50000 arkusz Koniecpol (847). Jabłoński, J. Lis, A. Pasieczna, Z. Uschnast, S. Wołkowicz, E. Osendowska, T. Lichwierowicz, A. Pobratym, W. Olesiak, I. Bojakowska, P. Wierzbanowski, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2004.
6. Mapa korytarzy ekologicznych wyznaczonego w 2005 roku przez Polską Akademię Nauk – Zakład Badania Ssaków w Białowieży, na zlecenie Ministerstwa Środowiska, zamieszczona w serwisie geoserwis gdos.pl.
7. Informacje o stanie środowiska w woj. śląskim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.
8. Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ, Warszawa 2024 r.
9. System informacji przestrzennej Państwowego Instytutu Geologicznego geoportal.pgi.gov.pl.
10. Geoportal otwartych danych przestrzennych <https://polska.e-mapa.net/>.
11. Mapa topograficzna i ortofotomapa udostępnione na stronie internetowej <http://maps.geoportal.gov.pl>.
12. Mapa stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary zamieszczona na portalu Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>.
13. Informatyczny System Osłony Kraju <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>.
14. Akty prawne pochodzące z bazy umieszczonej na stronie internetowej <http://isip.sejm.gov.pl>.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko (wykształcenie kierunkowe, ponad 5-letnie doświadczenie w sporządzaniu prognoz), zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Rafał Odachowski

